

Atvirojo kodo programos Lietuvos universitetams ir kitoms ugdymo įstaigoms

Visuomeninė organizacija
„Atviras kodas Lietuvai“
Tomas Jonušas

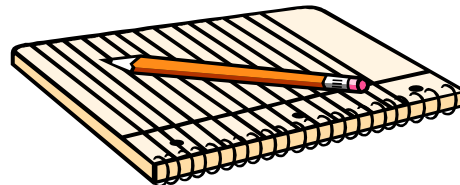
2003 m. lapkričio 21 d., Kaunas

Turinys:

- Atviro kodo programos – dažniausiai užduodami klausimai.
- Kodėl tai svarbu mokymo ir mokslo įstaigoms?
- AKL ir kas yra nuveikta Lietuvoje.

Iš kur kilo sąvoka “Atviro kodo programos”?

- Kiekviena programa turi du pavidalus:
 - **išeities tekstas** (kodas) - programos pirminis pavidalas, programuotojo parašytas programos tekstas, naudojant žmogui suvokiamą programavimo kalbą;
 - **objektinis kodas** – tik kompiuteriui suprantamas, vykdomasis programos variantas.
- Kai kurios programos platinamos neslepiant išeities tekstų. Tos programos vadinamos “Atviro kodo programomis”

Nuo ko viskas prasidėjo?

- 1983 m. Richard M. Stallman suformuluoja keturis laisvų programų principus:
 - laisvė naudoti programą bet koku tikslu;
 - laisvė nagrinėti ir adaptuoti programą;
 - laisvė kopijuoti ir platinti programą;
 - laisvė tobulinti ir išleisti patobulintą programą.

Atviras programos išėities tekstas yra būtina programų laisvių užtikrinimo sąlyga.

“GNU's Not Unix”

Kodėl atviro kodo programos nemokamos

- Atsakymas – programų kūrimo modelis:
 - laisvai imk viską, kas yra sukurta;
 - naudok, jei tinka, nemokamai;
 - jei patobulintai – leisk naudotis kitiems.
- Programas tobulina visi, net vartotojai teikdami pasiūlymus ar pranešdami apie klaidas.
- Tai ne tik naujas technologinis žingsnis, tai kultūrinė revoliucija intelektinės produkcijos kūrimo rinkoje.

Ar nemokamas nereiškia nepatikimas?

- Atvirumas = patikimumas.
- Efektyvus programų kūrimo ir projektų valdymo modelis – kokybiškas rezultatas.
- Bendruomenė yra patikimiau nei komercinė struktūra.
- Aukščiausios kvalifikacijos specialistai.
- Bendruomenė – milžiniški resursai.
- Žaibiškas klaidų taisymas.
- Pasaulio IT gigantai investuoja į AK projektus.
- Mitas, kad komercinių programų gamintojai už ką nors atsako....

Kodėl AK programos vis dar mažai naudojamos?

- AK plačiai paplitusios tarp specialistų:
 - 66% web serverių veikia AK programų bazėje,
www.lrs.lt; www.ivpk.lt; www.lrvk.lt; www.kam.lt; www.lrp.lt ir t.t.
- Vartotojai mažai žino apie AK programas – AK programos **neturi rinkodaros biudžeto!**
- Dar daug naudojama nelegalių komercinių programų.
- Vartotojai inertiški, **nepasitiki** tuo, ko nežino.
- Padėčiai išjudinti reikalingas išorinis įsikišimas.

Kokia nauda valstybei iš AK programų?

- Biudžeto išlaidos informacinėms technologijoms nuolat auga, todėl atviro kodo programos naudingos dėl:
 - mažesnių kainų (programų licencijos nemokamos);
 - konkurencijos skatinimo ir tvirtesnės derybinės pozicijos su dominuojančių programų tiekėjais;
 - produktų skaidrumo ir patikimumo;
 - galimybės tobulinti sistemas, neprisiriant prie vienos kompanijos ir nepažeidžiant sutarčių;
 - mažiau pinigų išleidžiama licencijų importui, daugiau lieka nacionalinei ekonomikai.

Kokia nauda Universitetams iš AK programų (informatikams)

- Atviros, skaidrios sistemos,
- Galimybė suvokti, tobulinti tikras, dideles sistemas,
- Patrauklus bendradarbiavimas su visu pasauliu,
- Stiprūs IT projektų valdymo modeliai,
- Skatinamas aukštų technologijų naudojimas,
- Ugdoma kompetencija,
- Mažinamas “protų nutekėjimas”,
- Stimuliuojama mokslinė veikla,
- Kuriamos prielaidos nacionalinės IT industrijos atgaivinimui.

Kokia nauda Universitetams iš AK programų

- Bendra taikomoji pusė:
 - Ekonominė nauda,
 - Neprisirišimas (nepriklausomybė) nuo komercinės įtakos,
 - Gilesnis produktų funkcionalumo suvokimas,
 - Etiniai legalios įrangos klausimai. Mažinamas nelegalių programų naudojimas tiek universitetuose, tiek studentų aplinkoje,
 - Konkurencijos skatinimas,
 - Atvirų standartų naudojimo skatinimas,
 - Monopolinės monokultūros įtakos mažinimas.

AKL

- AKL – visuomeninė nepelno organizacija „Atviras kodas Lietuvai“.
- Įsteigta 2001 m. rugpjūčio mėnesį.
- Užregistruota TM 2003 m. balandžio mėnesį.
- Šiandien vienija apie 50 narių ir 12 organizacijų.
- Kviečiame bendradarbiauti

www.akl.lt

AKL MISIJA

Skatinti atviro kodo
programų **naudojimą**
Lietuvoje

AKL VIZIJA

- Vartotojo pasitikėjimas atviro kodo programomis bei aptarnavimo infrastruktūra leidžia jam pereiti nuo komercinių prie atvirojo kodo, laisvos licencijos programų.
- Atsiranda daug verslo organizacijų, kurios galės pasiūlyti profesionalias paslaugas ir sprendimus atviro kodo programų segmente.
- Atviro kodo programos užims ženklią rinkos dalį.

Kas nuveikta?

- Veikia www.akl.lt svetainė,
- Kas savaitę 500 naudotojų gauna AKL naujienas,
- Išleistas „Laisvų programų CDII“,
- Išleistas atviras žodynas „OpenDict“,
- Install fiesta (diegimo šventė),
- IVPK užsakymu įgyvendintas žvalgomasis projektas,
- Lokalizuota ir išversta virš 30 programų,
- Lietuvių kalbos rašybos tikrinimo programa,
- Paskaitos, seminarai, mokymai, projektai....

AČIŪ